

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

RYNEK OWOCÓW I WARZYSW

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2584

ANALIZY RYNKOWE

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

LIPIEC 2017

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Waldemar Sochaczewski (przewodniczący)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Maria Zwolińska
Tadeusz Chrościcki
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz
Jarosław Ołowski

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR RYNKU OWOCÓW I WARZYW:

Bożena Nosecka

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Bożena Nosecka
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 700 egz. Ark. wyd. 6,99

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

25 lat badań rynkowych w Polsce	3
<i>prof. dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge</i>	
<i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
Reasumpcja	4
Summary	6
I. Uwarunkowania makroekonomiczne	8
<i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	
II. Owoce	9
1. Rynek w UE	9
<i>dr Bożena Nosecka, mgr inż. Janusz Mierwiński, IERiGŻ-PIB</i>	
2. Rynek w Polsce	11
2.1. Produkcja	11
<i>mgr inż. Jan Świetlik, mgr inż. Paweł Kraciński, IERiGŻ-PIB</i>	
2.2. Przetwórstwo	13
<i>dr Bożena Nosecka, dr Iwona Szczepaniak, IERiGŻ-PIB</i>	
2.3. Handel zagraniczny	18
<i>dr Bożena Nosecka, IERiGŻ-PIB</i>	
2.4. Ceny detaliczne i spożycie	26
<i>mgr inż. Irena Strojewska, IERiGŻ-PIB</i>	
III. Warzywa	29
1. Rynek w UE	29
<i>dr Bożena Nosecka, mgr inż. Janusz Mierwiński, IERiGŻ-PIB</i>	
2. Rynek w Polsce	31
2.1. Produkcja	31
<i>mgr inż. Tomasz Smoleński, IERiGŻ-PIB</i>	
2.2. Przetwórstwo	34
<i>dr Bożena Nosecka, IERiGŻ-PIB</i>	
2.3. Handel zagraniczny	36
<i>mgr Anna Bugała, IERiGŻ-PIB</i>	
2.4. Ceny detaliczne i spożycie	42
<i>mgr inż. Irena Strojewska, IERiGŻ-PIB</i>	
IV. Działania Agencji Rynku Rolnego na rynku owoców i warzyw	46
<i>mgr inż. Marek Dyngus, Agencja Rynku Rolnego</i>	
Aneks	53

25 LAT BADAŃ RYNKOWYCH W POLSCE

Oddajemy do rąk czytelników jubileuszowy 50 numer Rynku Owoców i Warzyw. Minęło bowiem 25 lat od rozpoczęcia analiz rynkowych przez Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB w 1991 r. Po dziesięcioleciach gospodarki centralnie sterowanej rozdrobnione polskie rolnictwo oraz słabe ekonomicznie przedsiębiorstwa zajmujące się skupem płodów rolnych i przetwórstwem żywności, którym nagle przyszło funkcjonować na wolnym rynku poszukiwały przede wszystkim informacji o aktualnych oraz przyszłych cenach. W gospodarce rynkowej dostęp do rzetelnej i aktualnej informacji jest bowiem niezbędnym warunkiem ograniczenia ryzyka cenowego, które zawsze towarzyszy podejmowanym decyzjom. Budowa publicznego systemu informacji rynkowej była więc jednym z najpilniejszych zadań stojących przed Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) oraz instytucjami odpowiedzialnymi za politykę rolną oraz jej stosowanie. Sprawnie działający publiczny system informacji rynkowej, finansowany przez państwo, stanowić powinien podstawę ograniczania ryzyka cenowego metodami rynkowymi.

Pionierem w tej dziedzinie był Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, który z inicjatywy MRiRW oraz Agencji Rynku Rolnego (ARR) rozpoczął współpracę z Economic Research Service USDA (Ministerstwo Rolnictwa Stanów Zjednoczonych) w zakresie opracowywania raportów rynkowych typu outlook analizujących sytuację na podstawowych rynkach rolnych. W Instytucie utworzono Zakład Badań Rynkowych, na czele którego stanął prof. dr hab. Jan Małkowski, który jako jeden z nielicznych polskich naukowców prowadził bada-

nia rynkowe, w tym przede wszystkim na nentralnym rynku wieprzowiny i wołowiny. Doświadczenie i wiedza prof. J. Małkowskiego z zakresu analiz rynkowych, w tym zwłaszcza znajomość teoretycznych podstaw „cyklu świńskiego” były bezcenne dla budowy zespołu analityków rynkowych i przygotowania raportów rynkowych na wysokim poziomie.

Pierwsze trzy raporty dotyczące rynku zbóż, rynku mleka oraz rynku mięsa (obejmującego rynek wieprzowiny, wołowiny i baraniny) zostały przygotowane przez pracowników Zakładu Badań Rynkowych IERiGŻ we współpracy z ekspertami amerykańskimi i opublikowane w 1991 r. W roku następnym analizami objęto następne rynki ważne dla polskiego rolnictwa, a więc rynek: środków produkcji i usług dla rolnictwa, drobiu i jaj, rzepaku i roślin oleistych, ziemniaka, cukru, owoców i warzyw. W uznaniu znaczenia badań rynkowych dla rolnictwa i gospodarki żywnościowej pracownicy Zakładu Badań Rynkowych kierowanego przez prof. dr hab. Jana Małkowskiego wraz ze współpracownikami ze Stanów Zjednoczonych zostali uhonorowani w 1993 r. zespołową nagrodą I stopnia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej za stworzenie podstaw i uruchomienie systematycznych analiz głównych rynków rolnych oraz wdrożenie ich wyników do systemu informacji ekonomicznej i rynkowej.

W kolejnych latach pod wpływem potrzeb szeroko rozumianego Centrum i rozwijającego się przemysłu rolno-spożywczego listę opracowywanych raportów rynkowych rozszerzono o rynek pasz, handel zagraniczny artykułami rolno-

-spożywczymi oraz popyt na żywność. W zakładzie Polityki Społecznej i Regionalnej rozpoczęto opracowywanie raportów dotyczących rynku ziemi. W ostatnich latach analizami rynkowymi objęto rynek ryb, rynek artykułów alkoholowych oraz rynek tytoniu.

Podkreślić w tym miejscu trzeba, że w analizach rynkowych przygotowywanych przez ZBR IERiGŻ-PIB nacisk kładziony jest na wszechstronne przedstawienie sytuacji podaży-popytowej, jej przyczyn i wpływu na poziom cen, zwłaszcza w przyszłym cyklu produkcyjnym. O ich jakości decydują przede wszystkim wszechstronność analiz, pełne wyjaśnienie zależności przyczynowo-skutkowych, obiektywizm, rzetelność i terminowość. Wymaga to głębokiej znajomości branży, dostępu do różnorodnych informacji, wysokich umiejętności analitycznych i ciągłego śledzenia tego co dzieje się zarówno na rynku krajowym jak i w otoczeniu bliższym i dalszym. Podstawą analiz rynkowych są informacje statystyczne, dające szansę najpełniejszego uwzględnienia zmian ilościowych zarówno po stronie popytu jak i podaży, oraz skomplikowanych zależności przyczynowo-skutkowych. Oczywiście są one wzbogacane znajomością bieżących informacji. Dzięki tym cechom raporty opracowywane w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB zdobyły uznanie odbiorców, są cenionym składnikiem systemu publicznej informacji rynkowej i źródłem informacji zarówno dla centrum rządowego, samorządowych organizacji branżowych, uczestników rynku tworzących własne systemy informacyjne niezbędne dla skutecznego zarządzania firmą, a także studentów oraz licznych pracowników naukowych zajmujących się rolnictwem.

Produkcja owoców w Polsce w 2016 r. wyniosła, według danych GUS, ok. 4,6 mln ton, wobec 4,05 mln ton w roku poprzednim. Najbardziej zwiększyły się zbiory gruszek i śliwek (o ponad 20%). Produkcja jabłek wzrosła o 14,6% do 3,6 mln ton. Mniejsze były jedynie zbiory truskawek i malin.

Zbiory warzyw gruntowych zwiększyły się o 20% do niemal 4,5 mln ton, a warzyw spod osłon wzrosły o 6,1% do 1,1 mln ton. W UE zbiory owoców wzrosły z 39 do 39,5 mln ton, a warzyw o ok. 3% do 64,3 mln ton. Wzrost produkcji w większości krajów europejskich spowodowany był korzystnymi warunkami meteorologicznymi dla upraw ogrodniczych w całym okresie wegetacji.

W wyniku wzrostu zbiorów produkcja przetworów owocowych była w Polsce w sezonie 2016/17 o ok. 20 tys. ton większa niż w sezonie poprzednim i wyniosła 1,15 mln ton. Decydujący był wzrost produkcji przetworów wytwarzanych z wiśni, porzeczek czarnych, malin oraz śliwek (głównie mrożonek i soków zagęszczonych). Zmniejszyła się tylko produkcja przetworów wytwarzanych z truskawek. Produkcja przetworów warzywnych wzrosła o ok. 4% do 1245 tys. ton. Większa była produkcja wszystkich grup przetworów, a najbardziej, do rekordowego poziomu 650 tys. ton wzrosła produkcja warzyw mrożonych. W sezonie 2016/17 Polska umocniła się na pozycji największego w UE producenta owoców mrożonych i zagęszczonych soków owocowych i drugiego po Belgii producenta warzyw mrożonych. Łączna produkcja soków pitnych, nektarów i napojów owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się z 1,75 mln ton do rekordowego poziomu 1,87 mln ton. Decydujący był wzrost produkcji soku jabłkowego, w tym przede wszystkim soków NFC. W 2016 r. sytuacja finansowa przedsiębiorstw przemysłu owocowo-warzywnego była równie dobra jak w roku poprzednim, stąd większość firm nie miała kłopotów z zakupem surowców.

W sezonie 2016/17 łączny wolumen eksportu świeżych produktów ogrodniczych wyniósł 1,76 mln ton, wobec 1,68 mln ton w sezonie poprzednim. Eksport jabłek, dominujących w sprzedaży świeżych owoców i warzyw wzrósł z 985 tys. ton do ok. 1 mln ton. Zwiększyła się przede wszystkim sprzedaż do Białorusi. Poziom eksportu jabłek do tego kraju w sezonie 2016/17 zbliżony był do wielkości sprzedaży do Rosji, przed wprowadzeniem przez ten kraj w sierpniu 2014 r. embarga na przywóz z krajów UE świeżych, mrożonych oraz suszonych owoców i warzyw. W sezonie 2016/17 mniejszy niż w sezonie poprzednim był tylko eksport malin, truskawek i pomidorów. Eksport przetworów owocowych i warzywnych wzrósł z 1,61 do 1,67 mln ton. Eksport mrożonych owoców i warzyw zwiększył się o ok. 2% do 805 tys. ton, a zagęszczonych soków owocowych o ok. 4% do 345 tys. ton. Mniejszy niż w sezonie 2015/16 był jedynie wolumen zagranicznej sprzedaży marynat warzywnych (głównie ogórków konserwowych) i keczupu, a także eksport i reeksport suszonej cebuli oraz konserwowej kukurydzy. Średnie ceny eksportowe niemal wszystkich owoców, warzyw i ich przetworów były niższe w sezonie poprzednim. Wzrosły jedynie ceny truskawek i ich przetworów. W wyniku spadku cen wartość eksportu owoców i warzyw świeżych spadła z 839,2 do 833 mln euro, a przetworów owocowych i warzywnych z 1683 do 1676 mln euro. Łączne wpływy z eksportu produktów ogrodniczych obniżyły się z 2,52 mld euro do 2,51 mld euro, a razem z pieczarkami i ich przetworami pozostały na poziomie 2,96 mld euro. Stanowiło to 12,0% wartości eksportu produktów sektora rolno-spożywczego, wobec 12,2% w sezonie 2015/16.

Import owoców południowych, stanowiących ponad 90% łącznego wolumenu przywozu owoców świeżych, zmniejszył się z 1,37 do 1,31 mln ton. Spadek przywozu spowodowany był wzrostem cen niemal wszystkich owoców innych stref

klimatycznych. Najbardziej spadł przywóz pomarańcz, nektaryn, owoców kiwi i arbuzów. Nieznacznie większy był jedynie wolumen przywozu cytryn, a także owoców awokado i kaki. Spośród owoców strefy umiarkowanej wzrósł tylko import śliwek i żurawin. Większe zbiory krajowe spowodowały zmniejszenie przywozu niemal wszystkich warzyw świeżych. Wzrósł jedynie import papryki i kalafiorów. Istotny wpływ na spadek przywozu pomidorów, ogórków i sałaty miał bardzo wysoki poziom cen importowych tych produktów w pierwszej połowie 2017 r., spowodowany małą podażą w południowych krajach UE. W grupie przetworów owocowych i warzywnych zwiększył się przywóz mrożonych i suszonych owoców (głównie mrożonych jagód i suszonych śliwek), zagęszczonego soku pomarańczowego, przecierów z owoców południowych, konserwowych ananasów, marynat warzywnych i pomidorów w puszkach. Mniejszy był natomiast przywóz mrożonych i suszonych warzyw, koncentratu pomidorowego, konserwowych brzoskwiń i przetworów z orzechów. Łączny wolumen przywozu przetworów owocowych i warzywnych obniżył się o 1% do 654 tys. ton. Dodatnie saldo handlu owocami, warzywami i ich przetworami zwiększyło się z 256 do 300 mln euro, a bez pieczarek i ich przetworów ujemne saldo handlu obniżyło się ze 171 do 119 mln euro.

W 2016 r. udział krajów UE w wartości eksportu owoców, warzyw i ich przetworów wyniósł 79,3%, wobec 79,8% w roku poprzednim. Udział pozostałych krajów (bez krajów WNP) wzrósł z 7,5 do 8,1%. Udział Białorusi zwiększył się z 6,1 do 7,5%. Wzrost udziału Białorusi w wartości zagranicznej sprzedaży był mniejszy niż w wolumenie eksportu, w wyniku bardzo niskich średnioważonych cen produktów eksportowanych do tego kraju.

Ceny skupu niemal wszystkich owoców i warzyw były w sezonie 2016/17 niższe niż w sezonie poprzednim. Wzro-

sły jedynie ceny truskawek, czereśni, porzeczek oraz kalafiorów. Opłacalność uprawy większości produktów ogrodniczych znacząco się pogorszyła. Głęboko nieopłacalna pozostała produkcja porzeczek czarnych.

Ocenia się, że w sezonie 2016/17 przeciętne ceny detaliczne owoców i ich przetworów zwiększyły się w relacji do sezonu poprzedniego o ok. 3,6%, a ceny warzyw i ich przetworów o ok. 2,7%. Decydujący był wzrost cen większości owoców południowych i znacznie wyższy w pierwszej połowie 2017 r. w porównaniu z pierwszą połową roku poprzedniego poziom cen pochodzących z importu pomidorów, ogórków, kalafiorów i warzyw sałatowych. W wyniku wzrostu cen spożycie owoców i ich przetworów zmniejszyło się z 43,4 do 42,6 kg/osobę, a warzyw i ich przetworów z 58,3 do 58,2 kg/osobę.

Udział spożycia w rozdysponowaniu wolumenu krajowej podaży owoców świeżych wytwarzanych w Polsce (eksport, spożycie, dostawy do przetwórstwa) zmniejszył się z 28 do 27%, a warzyw z 46 do 44%. Udział eksportu w podaży owoców pozostał na poziomie 19%, a w podaży warzyw wzrósł

z 11 do 12%. W sezonie 2016/17 dostawy do przetwórstwa stanowiły 54% podaży owoców i 44% podaży warzyw, wobec odpowiednio 52 i 43% w sezonie poprzednim.

W 2017 r. zbiory owoców będą znacząco mniejsze niż w roku poprzednim. Spowodowane to będzie silnymi przymrozkami w kwietniu i maju, które spowodowały uszkodzenia kwiatów i podstaw zawiązków większości gatunków owoców. Najbardziej obniży się produkcja wiśni, czereśni, brzoskwiń i moreli. Nie zmienią się natomiast znacząco zbiory większości warzyw gruntowych, ale ostateczny ich poziom zależał będzie od warunków atmosferycznych latem i jesienią. Ceny skupu większości owoców będą wyższe niż w 2016 r. Wzrosną też w relacji do niskich po zbiorach w 2016 r. ceny skupu warzyw (głównie kapustnych i korzeniowych). Wzrost cen może nie zrekompensować spadku zbiorów owoców, stąd sytuacja dochodowa ich producentów w sezonie 2017/18 może być gorsza niż w sezonie poprzednim.

W sezonie 2017/18, mniejsza niż w sezonie 2016/17 będzie produkcja przetworów owocowych, w tym głównie mrożonek i zagęszczonych soków owo-

cowych. Mniejsza będzie skala spadku produkcji przetworów warzywnych. Utrzyma się natomiast tendencja wzrostowa produkcji soków, nektarów oraz napojów owocowych i owocowo-warzywnych.

W wyniku spodziewanego wzrostu cen eksportowych większości produktów ogrodniczych i ich przetworów (zwłaszcza przetworów z wiśni, truskawek i jabłek) łączne wpływy z eksportu tych produktów obniżą się mniej niż wolumen sprzedaży. Ceny importowe większości owoców i warzyw oraz ich przetworów powinny być niższe niż w sezonie 2016/17. Decydujący będzie spodziewany spadek cen w pierwszej połowie 2018 r. w porównaniu do bardzo wysokich w pierwszej połowie roku poprzedniego. Saldo handlu zagranicznego owocami, warzywami i ich przetworami pozostanie ujemne, choć może się zmniejszyć w wyniku znaczącego spadku wartości przywozu produktów warzywnictwa.

W sezonie 2017/18 zwiększą się ceny detaliczne i spadnie konsumpcja owoców i ich przetworów. Spodziewany spadek cen warzyw pochodzących z importu spowodować może zmniejszenie przeciętnych cen detalicznych warzyw i zwiększenie ich spożycia.

SUMMARY

According to CSO data, fruit production in Poland in 2016 reached approx. 4.6 million tonnes compared to 4.05 million tonnes in the previous year. Harvests of pears and plums increased most (by more than 20%). Production of apples rose by 14.6% to 3.6 million tonnes. Lower were only harvests of strawberries and raspberries.

Harvests of field vegetables increased by 20% to almost 4.5 million tonnes and those of vegetables grown under cover increased by 6.1% to 1.1 million tonnes. In the EU, harvests of fruit increased from 39 to 39.5 million tonnes and of vegetables by about 3% to 64.3 million tonnes. The increase in production in the majority of the European countries was due to the favourable conditions for horticultural crops for the major part of the growing season.

As a result of higher harvests, production of fruit preserves in Poland was in the 2016/17 season higher by about 20 thousand tonnes than in the previous season and amounted to 1.15 million tonnes. Decisive was the increase in production of sour cherry, black currant, raspberry and plum preserves (mainly frozen fruit and concentrated juice). Only production of strawberry preserves decreased. Production of vegetable preserves increased by about 4% to 1,245 thousand tonnes. Higher was production of all groups of preserves and production of frozen vegetables increased most, to a record-breaking level of 650 thousand tonnes. In the 2016/17 season, Poland strengthened its position as the EU's largest producer of frozen fruit and concentrated fruit juice and the second, after Belgium, producer of frozen vegetables. Total production of juice, nectars and fruit and fruit and vegetable drinks increased from 1.75 million tonnes to a record-breaking level of 1.87 million tonnes. Decisive was an increase in production of apple juice, including, in particular, NFC juice. In 2016, the financial situation of businesses in the fruit and

vegetable industry was as good as in the previous year, thus most companies did not have any problems with purchasing raw materials.

In the 2016/17 season, the total export volume of fresh horticultural products amounted to 1.76 million tonnes, when compared to 1.68 million tonnes in the previous season. The export of apples, dominant in the sales of fresh fruit and vegetables increased from 985 thousand tonnes to about 1 million tonnes. What primarily increased, were the sales to Belarus. The export of apples to this country in the 2016/17 season was similar to the sales volume to Russia, before this country in August 2014 introduced the embargo on the import of fresh, frozen and dried fruit and vegetables from the EU countries. In the 2016/17 season, only the export of raspberries, strawberries and tomatoes was lower than in the previous season. The export of fruit and vegetable preserves increased from 1.61 to 1.67 million tonnes. The export of frozen fruit and vegetables increased by about 2% to 805 thousand tonnes, and of concentrated fruit juice by about 4% to 345 thousand tonnes. Lower than in the 2015/16 season was only the volume of foreign sales of pickled vegetables (mainly canned cucumbers) and ketchup as well as the export and re-export of dried onions and canned corn. The average export prices of nearly all fruit, vegetables and their preserves were lower in the previous season. Only the prices of strawberries and their preserves rose. As a result of the decreased prices, the export value of fresh fruit and vegetable declined from EUR 839.2 to 833 million, and of fruit and vegetable preserves from EUR 1,683 to 1,676 million. Total revenues from the export of horticultural products decreased from EUR 2.52 billion to EUR 2.51 billion, and including champignons and champignon preserves, remained at the level of EUR 2.96 billion. This accounted for 12.0% of the export value of the agri-food sector, when compared to 12.2% in the 2015/16 season.

The import of exotic fruit, accounting for more than 90% of the total import volume of fresh fruit decreased from 1.37 to 1.31 million tonnes. The decrease in the import resulted from the rise in the prices of almost all fruit from other climate zones. The highest decrease was recorded for oranges, nectarines, kiwi fruit and watermelons. Slightly higher was only the import volume of lemons, avocados and persimmons. From among temperate zone fruit, only the import of plums and cranberries increased. Higher domestic harvests resulted in the reduced import of almost all fresh vegetables. Only the import of peppers and cauliflowers increased. A significant impact on the decrease in the import of tomatoes, cucumbers and lettuce resulted from a very high level of the import prices of these products in the first half of 2017, due to the low supply in the southern EU countries. In the group of fruit and vegetable preserves, there was an increase in the import of frozen and dried fruit (mainly frozen berries and prunes), concentrated orange juice, exotic fruit purees, canned pineapple, pickled vegetables and canned tomatoes. Lower was the import of frozen and dried vegetables, tomato concentrate, canned peaches and nut preserves. The total import volume of fruit and vegetable preserves decreased by 1% to 654 thousand tonnes. The positive balance of trade in fruit, vegetables and their preserves increased from EUR 256 to 300 million, and without champignons and their preserves, the negative trade balance decreased from EUR 171 to 119 million.

In 2016, the share of the EU countries in the export value of fruit, vegetables and their products was 79.3% when compared to 79.8% in the previous year. The share of the remaining countries (without the CIS countries) increased from 7.5 to 8.1%. The share of Belarus increased from 6.1 to 7.5%. The increase in the share of Belarus in the foreign sales value was smaller than that in the export volume, as a result of very low average

weighted prices of products exported to that country.

The buying-in prices of almost all fruit and vegetables in the 2016/17 season were lower than in the previous season. Only the prices of strawberries, cherries, currants and cauliflowers increased. The profitability of the cultivation of most horticultural products significantly deteriorated. Deeply unprofitable remained the production of black currants.

It is estimated that in the 2016/17 season, the average retail prices of fruit and their preserves increased in relation to the previous season by about 3.6% and the prices of vegetables and their preserves by about 2.7%. Decisive was the rise in the prices of most exotic fruit and much higher in the first half of the 2017, when compared to the first half of the previous year, level of the prices of imported tomatoes, cucumbers, cauliflower and salad vegetables. As a result of the rise in the prices, the consumption of fruit and their preserves declined from 43.4 to 42.6 kg per capita, and of vegetables and products preserves from 58.3 to 58.2 kg per capita.

The share of consumption in the distribution of the domestic volume of supply of fresh fruit produced in Poland (export, consumption, supplies for pro-

cessing) decreased from 28 to 27%, and of vegetables from 46 to 44%. The export share in the supply of fruit remained at the level of 19%, and in the supply of vegetables it rose from 11 to 12%. In the 2016/17 season, supplies for processing accounted for 54% of the supply of fruit and 44% of the supply of vegetables, when compared to, respectively, 52 and 43% in the previous season.

In 2017, harvests of fruit will be significantly lower than in the previous year. This will be due to strong spring frost in April and May, which damaged to flowers and buds of most species of fruit. The lowest will be the production of sour cherries, cherries, peaches and apricots. On the other hand, harvests of most field vegetables will not change significantly, but their final level will depend on the weather conditions in the summer and autumn. The buying-in prices of most fruit will be higher than in 2016. They will also rise in relation to the low, after harvests in 2016, buying-in prices of vegetables (mainly brassica and root vegetables). The price rise might not compensate for the decline in harvests of fruit, hence the income situation of their producers in the 2017/18 season may be worse than in the previous season.

In the 2017/18 season, the production of fruit preserves will be lower than the

2016/17 season, including mainly frozen fruit and concentrated fruit juice. The scale of the decline in the production of vegetable preserves will be lower. On the other hand, the upward trend in the production of juice, nectars and fruit and fruit and vegetable drinks will continue.

As a result of the expected rise in the export prices of most horticultural products and their preserves (especially sour cherry, strawberry and apple preserves), total revenues from the export of these products will decrease less than the sales volume. The import prices of most fruit and vegetables and their preserves should be lower than in the 2016/17 season. Decisive will be the expected decrease in the prices in the first half of 2018 when compared to the very high prices in the first half of the previous year. The balance of foreign trade in fruit, vegetables and their preserves will remain negative, although it may decrease due to a significant fall in the import value of vegetable products.

In the 2017/18 season, the retail prices will rise and the consumption of fruit and their preserves will decrease. The expected decrease in the prices of imported vegetables may result in the decrease in the average retail prices of vegetables and increase in their consumption.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukążą się:

1. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (46) • wrzesień 2017,
2. Rynek mleka (53) • wrzesień 2017,
3. Rynek pasz (39) • wrzesień 2017,
4. Rynek drobiu i jaj (52) • październik 2017,
5. Rynek zbóż (53) • październik 2017,
6. Rynek ryb (27) • październik 2017,
7. Rynek mięsa (53) • październik 2017,
8. Rynek rzepaku (51) • listopad 2017,
9. Rynek ziemniaka (44) • listopad 2017,
10. Popyt na żywność (18) • listopad 2017,
11. Rynek wyrobów alkoholowych (5) • listopad 2017,
12. Rynek owoców i warzyw (51) • grudzień 2017.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 757 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna wersji papierowej lub elektronicznej 1 egz. (2 numery) w 2017 r. wynosi 42 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przysyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433
W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług intrologatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 numery) w 2017 roku wynosi 42 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-47-57
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>